

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА Економічної теорії і права
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Р. Б. Папірник

«жовтень» 2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасні економічні системи

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма «Фінанси і кредит»

(назва освітньої програми)

освітній ступінь бакалавр

(назва освітнього ступеня)

форма навчання денна

(денна, заочна, вечірня)

розробник Кірієнко Ольга Миколаївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс «Сучасні економічні системи» охоплює теоретичні питання, характеристики понять «економічна система» та «моделі економічних систем». Розглядаються функції, типи та конкретні моделі економічних систем, даються порівняльні їх характеристики. На прикладі конкретних країн розглядаються складові економічних систем, їх еволюція та сучасні механізми і тенденції функціонування. Особлива увага приділяється розгляду формування національної моделі розвитку економічної системи України.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
				IV
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3		90
Аудиторні заняття, у т.ч:	30			30
лекції	30			30
лабораторні роботи	-			-
практичні заняття				
Самостійна робота, у т.ч:	60			60
підготовка до аудиторних занять	25			25
підготовка до контрольних заходів	15			15
виконання курсового проекту або роботи	-			-
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	20			20
підготовка до екзамену				
Форма підсумкового контролю				залік

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: засвоєння сутності і особливостей різних типів і моделей економічних систем; оволодіння основами знань теоретико-методологічних аспектів і навичками практичного застосування прийомів і методів оцінки механізмів становлення, функціонування та розвитку цих систем.

Завдання дисципліни: сприяння всебічному пізнанню студентами загальних засад організації та функціонування економічних систем, домінуючих тенденцій у їх розбудові, методів типологізації національних моделей економічних систем, дослідження особливостей сучасного розвитку економіки України в контексті пошуку ефективної моделі її соціально-економічної трансформації.

Пререквізити дисципліни: «Економічна теорія», «Національна економіка», «Макроекономіка», «Регіональна економіка», «Сучасна економічна глобалізація».

Постреквізити дисципліни: «Міжнародна економіка», «Соціальна економіка», «Гроші та кредит», «Фінанси».

Компетентності: **ІК.** Здатність до пошуку та вирішення проблем в сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень, аналізу, розробки та впровадження інновацій. **ЗК1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами. **ЗК2.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **ЗК7.** Здатність отримувати сучасні знання з фаху та суміжних сфер. **ЗК9.** Здатність до самоаналізу. **ЗК12.** Вміння працювати самостійно. **ЗК13.** Здатність аналізувати соціально-економічні проблеми суспільства. **СК1.** Розуміння концептуальних основ економічної теорії на макро- та мікро рівні, загальної теорії фінансів. **СК2.** Розуміння принципів формування та функціонування сучасних фінансових систем. **СК3.** Вміння досліджувати стан та тенденції розвитку фінансових систем.

Заплановані результати навчання. **РН1.** Знати закони соціально-економічного розвитку, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки між процесами та елементами різних рівнів в соціально-економічних систем. **РН3.** Досліджувати особливості функціонування та тенденції розвитку сучасних фінансових систем. **РН18.** Проявляти креативність та критичне мислення в професійній діяльності.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький.

Форми навчання: колективні, групові, індивідуальні, фронтальні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Економічні системи розвинутих країн та країн, що розвиваються					
Предмет і метод навчального курсу	6	2			4
Порівняльна характеристика типів економічних систем	8	4			4
Патерналістська модель (регульований корпоративний капіталізм).	10	4			6
Німецька модель соціального ринкового господарства.	8	2			6
Скандинавський соціалізм (соціал-демократична модель)	8	2			6
Особливості національної моделі економічного дирижизму (на прикладі Франції)	8	2			6
Становлення і розвиток економічних систем постсоціалістичних країн Східної Європи.	8	2			6
Соціалістичний капіталізм як модель	8	2			6

економічної системи (на прикладі Китаю)				
Специфіка державно керованої економіки країн Південно-Східної Азії.	10	4		6
Плюралізм економічних систем країн, що розвиваються.	8	4		4
Економічна система України.	8	2		6
Усього годин	90	30		60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема заняття	Кількість годин
1	Предмет і метод навчального курсу	2
2,3	Порівняльна характеристика типів економічних систем	4
4,5	Патерналістська модель (регульований корпоративний капіталізм).	4
6	Німецька модель соціального ринкового господарства.	2
7	Скандинавський соціалізм (соціал-демократична модель)	2
8	Особливості національної моделі економічного дирижизму (на прикладі Франції)	2
9	Становлення і розвиток економічних систем постсоціалістичних країн Східної Європи.	2
10	Соціалістичний капіталізм як модель економічної системи (на прикладі Китаю)	2
11-12	Специфіка державно керованої економіки країн Південно-Східної Азії.	4
13-14	Плюралізм економічних систем країн, що розвиваються.	4
15	Економічна система України.	2
	ВСЬОГО:	30

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичні заняття не передбачені навчальним планом.

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
	підготовка до аудиторних занять	25
	підготовка до контрольних заходів	15
	виконання курсового проекту або роботи	-
	опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	20
	Міжнародні умови і тенденції сучасного соціально-економічного розвитку. Транснаціоналізація та постіндустріалізація як головні чинники впливу на національні моделі розвитку.	5
	Міжнародна інтеграція як елемент зовнішньоекономічних стратегій. Ідеологічне підґрунтя національної та міжнародної економічної політики.	5
	Ліберальна ринкова модель економічної системи. Характерні риси та національні особливості ліберальної моделі економічної системи.	5

Плюралізм економічних систем країн, що розвиваються.	5
ВСЬОГО:	60

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Основними методами контролю є усний, письмовий, тестовий і практична перевірка.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

З дисципліни «Сучасні економічні системи» передбачено один змістовий модуль. Форма змістового модулю – письмова контрольна робота, яка здійснюється під час проведення навчальних занять в термін відповідно до робочого навчального плану і оцінюється з розрахунку 100 балів.

Критерії оцінки змістового модулю 1. Економічні системи розвинутих країн та країн, що розвиваються

Структура кожного завдання контрольної роботи складається з двох типів питань.

- 1 теоретичне питання;
- 10 тестових завдань.
- 50 балів студент отримує за виконання теоретичного питання;
- 50 балів за виконання 10 тестових питань (по 5 балів за кожну правильну відповідь)

Максимальну оцінку за теоретичне питання студент отримує, якщо дав повну, правильну і обґрунтовану відповідь, самостійно зробив узагальнення та висновки.

31-49 балів студент отримує за відповідь на теоретичне питання, якщо в основному розкрив його зміст, але окремі аспекти не знайшли свого відображення, відсутня системність знання матеріалу курсу. Відсутні висновки з питання, яке розглядається.

Якщо студент у відповідях на теоретичне питання не розкриває повністю його зміст, припускається помилок, він отримує – 11-30 балів.

1-10 балів студент отримує, якщо висвітлює окремі фрагменти питання, які не пов'язані між собою.

Студент отримує 0 балів, якщо теоретичне питання не розкрито, відповідь неправильна, студент не має чіткого уявлення про предмет.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається за результатами змістового модулю.

Порядок зарахування пропущених занять. Щоб відпрацювати пропущені лекції обов'язково необхідно надати конспект лекції викладачеві під час поточних консультацій. Пропущену або не виконану контрольну роботу необхідно написати у призначений викладачем час.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Анализ экономических систем: понятия теории хозяйственного порядка и политической экономики/ Под общ. ред. А.Шюллера «Х.-Г. Крюссельберга; пер. с нем. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2006- с. 110-112.
2. Беляев О.О., Бебело А.С. «Сучасні економічні системи суспільства// Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2003 – с. 204.
3. Башнянин Г.І., Копич І.М., Шевчик Б.М. Економічні системи: проблеми структури.- Л.: Коносвіта, 1999.- 220 с.
4. Гаврюшин О. Основні елементи теорії ринкової системи. – К.: Наук. думка, 1992. – 220 с.
5. Гальчинський А. Суперечності реформ: у контексті цивілізаційного процесу. – К.: Українські пропілеї, 2001. – с.36-114.
6. Диба М.І. Регулювання в сучасній економічній системі: Монографія. – К.: КНЕУ.- 2000. – 220 с.
7. Економічна система суспільства: Навч. посіб./ Мельник Л.Ю., Плаксієнко В.Я., Сірко Ю.І. – Д.: Січ. – 2001.- 545 с.

8. Економіка зарубіжних країн: Навч. посіб./ За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, В.М. Осипова. – 3-тє вид. перероб. та доп. – К.: Центр навч. літератури. – 2007. – 544 с.
9. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку/ За ред. акад. НАН України В.М. Гейця.- К.: 7 п-т екон. прогнозув.: Фенікс. – 2003. – 1008 с.
10. Западноевропейские страны: особенности социально-экономических моделей/ Отв. ред. В.П. Гутник.- М.: Наука.- 2002. – 270 с.
11. Канамори Х., Вада Д. Япония – мировая экономическая держава. – М.: Наука.- 1986. – 240 с.
12. Красникова Е.В. Экономика переходного периода: Учеб. пособие. – М.: Омега. – Л.- 2005.- 296 с.
13. Крючкова В. Структурні чинники розвитку економіки України.- К.: Наук. думка. – 2004.- 319 с.
14. Кудров В.М. Мировая экономика: Ученик/ В.М. Ку дров.- М.: Дело.- 2004. – 512 с.
15. Ламберт Х. Социальная рыночная экономика. Германский путь.- М.: Дело.- 1994. – 640 с.
16. Мочерный С.В., Некрасов В.Н., Овчинников В.И., Секретарюк В.Н. Современная экономическая система и тенденции ее развития в начале третьего тысячелетия/ Экономическая теория: Учеб. для вузов. – М. – 2000. – 394 с.
17. Мусіна Л. Економічна політика і розвиток реформ у південній Кореї: досвід для України // Економіка України. – 2002.- № 6.- с. 77-85.
18. Новейшая история стран Европы и Америки: XX век: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений: В 3 ч./ Под ред. А.М. Родригеса, М.В. Пономарева. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС.- 2001.- 336 с.
19. Павловський М. Стратегія розвитку суспільства: Україна і світ: Економіка. Політика. Соціологія. – К.: Техніка, 2001. – 312 с. (Розділ: Змішана економіка).
20. Пахомов Ю. Мировые цивилизации: проблемы и перспективы// 3-б наук. праць/ Відп. ред. В.Є. Новицький.- К.: Ін-т світової економіки і міжнар. відносин НАН України. – 2004. – Вип. 40. – с. 5-33.
21. Пилипенко И.В. Конкурентоспособность стран и регионов в мировом хозяйстве: теория, опыт малых стран Западной и Северной Европы. – М.: Смоленск: Ойкумена: 2005. – 495 с.
22. Платонова О. Экономические системы и их трансформация// МЭ и МО.- 1998.- № 7. с. 4-16.
23. Рабинський І.М. Сучасні економічні системи: Навч. посіб. – Львів: Інтереко, 1997 – 220 с.
24. Селищев А.С., Селищев Н.А. Китайская экономика в XXI веке. – СПб.: Питер, 2004. – 240 с.
25. Томаневич Л. М. соціально-економічні моделі: теоретичні основи дослідження// Науковий вісник ЛНУВМТБ ім. Іжицького.- Т.14. - № 1 (51). – Ч.2. – 2012. – с.290-295.
26. Уманцев Ю.М., Міняйло О.І. Економічна політика Держави за умов глобальних трансформацій.// Економіка України. – 2018.- № 9 – с.37-49.
27. Чужиков В. І. Економіка зарубіжних країн: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – 308 с.

Допоміжна

1. Гришин И. Швеция после шведской модели// МЭ и МО. – 2014. № 6. – с.53-64.
2. Егоров И.Ю. «Инновационная Украина – 2020 – основные положения национального доклада// Экономика Украины. – 2015. - № 9 – с.4-17.
3. Єщенко П.С. Стагнація української економіки: незавершеність реформ чи продумана політика? // Економіка України. – 2017. - № 9 с. 29-46.
4. Єщенко П.С. Від депресії до активізації зростання в економічній і соціальній сферах України // Економіка України. – 2018. - № 2 с. 3-20.

5. Зверяков М.И. Об изменении модели экономического развития // Экономика Украины. – 2015.- № 6.- с.41-49.
6. Зверяков М.И. Глобалізація та деіндустріалізація: зміст, суперечності та способи їх розв'язання // Економіка України. – 2017. - № 11 с. 3-16.
7. Ключковский Л. Латинская Америка: проблемы модернизации экономики// МЭ и МО. – 2013.- № 12. – с.47-55.
8. Кредісов А.І. Теоретичні підходи до дослідження етапів розвитку ринкової економіки // Економіка України. – 2017. - № 9 с. 3-18.
9. Кудряшов В.П. Політика державних видатків у ЄС у післякризовий період // Економіка України. – 2017. - № 10 с. 74-90.
10. Кудряшов В.П. Імперативи та ризики накопичення державних запозичень // Економіка України. – 2018. - № 6 с. 26-43.
11. Липов В.В. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації. Ч.1 // Економіка України. – 2018. - № 3 с. 21-35.
12. Липов В.В. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації. Ч.2 // Економіка України. – 2018. - № 4 с. 3-17.
13. Луцик В.М. Соціально-економічна система: модель ресурсного забезпечення успішного функціонування// Вісник університету банківської справи Національного банку України. – Вип. 1 (19).- 2014. – с.36-41.
14. Москаленко О.М. Випереджаючий економічний розвиток: теоретично-інституціональні засади і проблеми реалізації в Україні // Економіка України. – 2014.- № 8. – с.4-17.
15. Самохвалов А. Государство в рыночной экономике: уроки кризисов// МЭ и МО. – 2013. № 4. – с. 11-29.
16. Сарнацький О.П., Корчєбний Р.С. Розвиток економічних інтеграційних процесів у Латинській Америці в 60-х-80-х рр.. XX ст.// Економічний вісник НГУ. – 2018. - № 1 (61). – с.48-54.
17. Селихов Д. КНР в мировом инновационном развитии// МЭ и МО. – 2013. № 11. – с. 21-28.
18. Шкваря Л. Экономика Индонезии: современные тенденции// МЭ и МО. – 2013. № 4. – с. 62-69.
19. Щербак А.В. Конкуренція як фактор економічного зростання: світовий досвід та українські реалії// Економіка України.- 2018. - № 8.- с.3-15.
20. Яковлева Н. Аргентинская модель посткризисного развития// МЭ и МО. – 2014. № 2. – с. 67-76.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Національного банку України: [електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Міжнародний центр перспективних досліджень [Електронний ресурс]// Режим доступу: // www.iers.kiev.ua

Розробник _____ (О.М. Кірієнко)
 (підпис)

Гарант освітньої програми _____ (Г. В. Ползікова)
 (підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
 економічної теорії і права
 Протокол від «2» жовтня 2019 року № 3